

TELEGRAPFULU ROMANU

Telegraful eșe de două ori pre septembra:
Duminică și Joi. — Prenumeratia se
face în Sabiu la expeditură foie, pre afara în
c. r. poște cu bani zat'a prin scrisori francate,
adresate către expediția. Prețul prenumera-
tiei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 46.

ANULU XXII.

Sabiu in 1325 Iuniu 1874.

În celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vincie din Monarhia pre anu 8 fl. și pre
o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime. și tieri
strenze pre anu 12 1/2, ann 6 fl.

Inseratele se plătesc pentru întâia óra
en 7 cr. sirulu, pentru a doua óra cu 5 1/2 cr.
și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Duminica in 16 Iuniu se va cele-
bra parastasul anual pentru Marele
Archiepiscop și Metropolitul defuncți in
anul trecut, Andrei Barbu de
Siaconia, în biserică nouă din ce-
itate, în unu modo mai marelo înse
mormentul repausatului în Resinari.

Sabiu 1224 Iuniu.

Siedintăa dietelor dela 20 Iuniu n. a
avut două momente, cari s'au distinsu
dintre cele-lalte, nu atât prin momentua-
sitatea loru internă, cătu prin pusetea ce
o iau partidele dietei satia de densele. Una
a fostu interpellionea lui Col. Tisza a
indreptata către presedintele ministrului de
spre demissionarea si denumirea ministrului
lui comun de resbelu, si inca fără de contra-
signator'a ministrului concernente. Alt'a
a fostu petitionea cetăției Bistrită, că sa
se dea in judecata ministrului de interne
conte Szapáry pentru violare de legi.

Cestionile acestea de alimintrea nu au
nici o legatura intre sine, nici nu se potu pune
in comparatiune un'a cu alt'a, judecandu-le
dupa meritul loru internu; cu deosebire
darea in judecata a ministrului este, déca
nu tocmai ridicula, dura celu putinu
spre de ridiculositate. Noi avem cea
mai firma convingere, că de cându exista
parlamentarismul, inca nici unu ministru,
amenintat cu darea in judecata, nu va
fi dormită asiă linisită că contele Szapáry,
de cându se scie parătu de sasii
din Bistrită si de cei ce nu se vedu de
dopa spatele acestor'a.

Insemnatatea dilei române dura mai
multu pre lângă objectul in interpellionea
lui Col. Tisza, pre lângă schimbarea
in ministeriul de resbelu, si insemnatatea acăstă i se da lucrului pri
intrevinearea capului partidei din steng'a
diete. Desbatere n'a potuto sa fia asupra
objectului in siedintăa aceea, pîntru ca
ministrul a promis ca va responde in
on'a din siedintele mai de aproape. Interesul
iuse cu care a urmarit d'ea
intrăga cuvintele interpellantului, interesul
ce l'a atribuitu press'a din capital'a
Ungariei objectului acestui'a, dovedesce din
destulu, ca in ceterile normative ale Un
gariei cestiuva ministeriul de resbelu a
capetatu o importanta politica de prim'a
ordine.

Responsul ministrului presedinte
datu in siedintăa din 22 Iuniu, ca contră-
signatura a lipsit din „erore“ in decretu
de denumire a linisită numai formalu
spiritele si asigurarea pressei din Cislaitan
despre alipirea nouului ministru de
resbelu către constitutionalismu inca contribuie
ce-va la acăstă linisire. Dara
conferintă tenua de vre-o 490 cislaitan
carii intre alte si esprima parerea
de reu pentru spesarea germanismului
in Ungaria si cu deosebire a sasismului
din Transilvania voru sustine de sigur si
mai departe destole indoieli in ceterile
normative ale Ungariei despre viitorul
ei constitutionale.

Precum vedem nu intemplările cele
două din sinulu dietei, cătu impregură-
rile cari stau in legatura cu densele si
cari se potu deduce mai departe dintr'en-
sele compunu firulu celu rosu, care legă
cele două cestioni din siedintăa dela 20 Iun.
si care punu pre cugete pre conductoarii
politici ai Ungariei. Si cu totu dreptulu.
Pentru ca conclusiunea finale se vede din
press'a cislatinana ca cei din Cislaitan'sa,
său nemtii preste totu din monachi'a in-
trăga incep, a se imprelini cu ide'a, ca

nu mai voim cu voi (magiarii), ci numai
noi singuri (nemtii).

Conclusiunea acăstăa este pregatita
de mai inainte. Ea putea fi paralizata
dela incep, dupa cum fără bine s'a
observat in alta ocasiune in colonele
acestei foi, déca magiarii din Ungaria nu
se dau pre multu in bratiele exclusivis-
mului loru nationalu, in restempu de siepte
ani, de căndu Ungaria si-a primitu con-
ducerea destinelor sele.

Este adeverato ca erori s'au comis-
si din partea nationalitătilor, ince acole
nu trebuiau sprinjinte indirectu de către
datatorii de tonu in politic'a Ungariei din
cei siepte ani din urma.

Deák a luat in mai multe renduri
aventul de a indreptă pasii cei gresiti si po-
liticei unguresti, ince lucrul a remasu mai
totu-dénu' numai pre lângă prim'a incercare.
Visiunile dacoromanistice si alte
de felicul acestor'a, precum si prea marea
incredere in fortele proprie, a parilisatu
norocosele incercări, si dreptele aspira-
tioni a le nationalitătilor nemagiare au
remasu mai numai in cerculu „pielor de-
siderie“.

Ungaria pentru că sa fia in adeveru
linisită in lote impregurările trebuie sa
se radime pre lote poporele ei. Aici
este sigurantă cea mai durabile. In spe-
cialu românii, serbii si croatii au fostu in
lote tempurile cei mai buni patrioti; pentru
ce sa nu caute ea că sa se pote bucură
acesti'a toti de una dreptu si equitabile
scetu alu ei?

Primita totu nationalitătilor cu ade-
verata caldura de către mam'a loru co-
mună, de către patria, ele voru si si mai
tari radimuri de cum au fostu cându ele
au fostu tratate că nisecu fice vitregu.

Schimbările ministeriale si amenin-
tiările din conferintele cislaitanilor
nu numai ca aru romané in atare casu fără de
nici o insemnatate, dura nu s'arū desvoltă
nici pâna in nascerea loru. Insisi germanii
din intrăga monarhia si aru face alte
concepte despre patriotismul celu ade-
veratu, pre care nu l'aru cauta in supre-
mat'a loru asupra celorlalte popore, ci
in impartasirea fratiesca a tuturora.

De comandanu generalu pentru Bo-
emi'a este denumitu generalulu baronu
Philippovich de Philippsberg, odinioara ad-
jutant generale alu banului Croaciei Jel-
lachici.

Despre intalnirea imperatilor Germaniei si Russiei la Ems se esprima foi'a
oficioasa „Provincial-Correspondenz“, ca
afara de relatiunile personali amicale mai
intrunescu pre cei doi monarhi si con-
siderationi politice, representate in cea
mai buna armonia de amendoi si a căroru
legatura cu prinde si pre amicu
alu celu intima alu loru,
pre imperatulu Austriei.

Din Belgradu se telegrafăza: Fos-
tulu ministrul presedinte Gerasianin a murit.
Agentulu Romaniei va pleca cătu mai in
graba cu o missiune a curtiei sele (din Bu-
curesti) la Cetigne (Muntenegru).

Dintre rarele sciri ce vinu dela că-
pulu de resbelu din Spania impartasim, ca
trupele republicane a batutu unu despar-
timentu de trupe carlistice de 12,000 comba-
tanti sub comand'a lui Don Alfonso. Armat'a
principală a carlistilor se astă concentrata
in pusetiunile dela Monte Jura, unde a adu-
natu totu nutrementul, caii, carele etc. din
acelu tienutu.

„S. D. Tageblatt“ s'a pogorit u odata
de pre Parnasulu inaltei sele politice si la
noi, dura numai că sa véda ca organul
nostru naționalu este său bă? Si
o minune! a astăto ca nu este. Moti-
volu celu tare pentru convingerea numi-
tei foi este, ca noi nu voim sa ne dămu
legati la ochi, legati de mâni si de pi-
ciore pre apa pangermanistica a lui „S.
D. Tageblatt“; celu mai tare insa este
ca „Pester Lloyd“ a facutu peccatul de a
reprodus unu articulu din foi'a noastră,
care articulu nu li vine la socotela nici
decum intemeiatorilor tierei sasesci cu
daun'a românilor si magiarilor din pre-
tins'a loru tiéra sasescă. Descoperirea
ca foi'a nostra nu este naționale dice S.
D. Tageblatt ca o liniscesc si asiă spera
ca ministeriulungurescu va liseră pre
locuitorii români de pre fondulu regiu
de nou in protectiunea celor dela „S. D.
Tageblatt“ si pre cei din scaunele Salistei,
Talmaciului, pre Braneni si Saceleni ii
va supune feudalitătiei sasesci baremu
acum la finea secolului alu nouă-spre-
dieclea, căci altcum nu va fi de unde
sa se scôte mijlocele pentru latirea cul-
turei in orientu. Aru si in adeveru o
calamitate pentru orientu, déca nu s'arū
lumină si elu cum ne-amu luminat noi
in fundulu regiu de siepte sute de ani
in-öce căci n'arū avé preste siepte sute de
ani poporele selbatece din Asi'a de unde
sa compres capestre de cânepa din o in-
dustria desvoltata cum este a nostra as-
tadi, se intielege, pre lângă anticipatiune
spre cumpărarea materialului.

Cu inim'a linisită dura se pote ra-
dică „S. D. Tageblatt“ iera susu in Olim-
pulu seu sa tramita fulgeră asupra ma-
giarilor si din cându in cându sa inspire
pre căte unu Felmer, despre mojici'a va-
lachilor români si apoi sa viseze despre
millionarii sasesci din Cisnadia si despre
fericirea castigata in fundulu regiu in
restempu de siepte secoli prin exclusivis-
mul si separatismul sasescu.

Diet'a Ungariei.

Budapest'o, 16 Iuniu nou.
(Cas'a representantilor). Dupa deschi-
derea siedintei si autenticarea protocolu-
lui presiduilo anuncie mai multe petiunii,
intre cari amintim: petiunea repre-
zentantei scaunali din Cioocu-mare contra
proiectului de arondare si pentru regula-
re cătu mai in graba a municipielor
din fundulu regiu. O asemenea petiune
a datu si representanta scaunale din
Cohalmu. Mai departe petiunea Trei-
scaunelor in sfacerea junctiunilor dru-
murilor ferate române; petiunea mai
multor locuitori din scaunulu Moresului
contra rapirei de sesiuni urbariali ur-
mata din partea mai multor posesori.

Dupa aceste petiunii anuncie pre-
siedintele ca deputatul cetăției si scaun-
ului Mediasu Guido de Bausner
si-a substerntu credentionale sele. De-
putatul Oradiei Teleszki se verifica de-
finitivu.

Dep. Wahrman intrăba in o
interpellione pre ministrulu de justitia,
de este aplecatu a presentă unu proiectu
de lege pentru asecurarea inscrierilor
ipotecarie ale institutelor de creditu?

Ministrul promite ca pre sessiunea
de lomna va substerne unu atare proiectu
ceea ce se ia spre sciuntia.

Solymosy se róga a se admite
pentru mojavare in cea mai de aproape
siedintă propunerea sea facuta cu privire
la o adeverala estimatiune de case si
pamentu. Cas'o i concede.

E. Horn cere asideres sa i se
concedă motivarea propunerii sele in cea
mai de aproape siedintă. Propunerea pri-
vesce realizarea restantelor de contribu-
tione.

Ministrul de finançie Colomanu
Ghyz reflectandu asupra acestei
propuneri observa, ca in acestu momentu
cându creditul statului e sguduitu, o dis-
cusiune de felicul acesta aru si numai
stricciōsă, de ore-ce statulu are multa
trebuinta de creditu. Dupa aceste re-
flexiuni deputatul Horn 'si retrage pro-
punerea.

Várady interpelăza pre ministrul
presedinte ca ce obiecte se voru
mai pertractă in camera inainte de pro-
rogarea sesiunei?

Ministrul presedinte Bittó res-
ponde, ca afara de novel'a electorale si
legea de incompatibilitate se va deslegă
convențiunea pentru junciunile cu Roma-
nia si concesiunea liniei Temisiora Or-
siov'a, precum si modificarea unor con-
cesiuni.

Molnár si Teleeszky că rap-
portori presenta proponerile pentru o clin-
ica chirurgica la universitatea din Budape-
st'a, pentru imprumutul de 500,000 fl.
pre sém'a celor lipsiti si pentru maiore-
nitatea femeilor. Dupa tiparire aceste
raporturi se voru impară intre deputati
si se voru pune la ordinea dilei.

Alad, Molnár substerne rap-
ortul comisiunii bisericescii despre casa-
toria civila; asemenea Molnár Ant.
presenta petiunile gal'a spre referada.
Dupa tiparire se voru pune la ordinea
dilei.

Ministrul de justitia Th. Paule
responde la interpellionea lui Wächter
in cau'a Salistei Talmaciul si Branu
inaintea camerei una proiectu de lege si
a tinen astu-felio contu de dispusitionea
respectiva a articulului de lege 53 din 1871?

„Onorata Casa! Domnul deputat
al districtului Brasovu a indreptat că-
tra mine o interpellione de acelu cuprinsu,
ca amu de cugetu a substerne cu privire
la regulaarea posesiunilor comune din
Talmaciul, Saliste si Branu, inaintea
camerei una proiectu de lege si a
tien astu-felio contu de dispusitionea
respectiva a articulului de lege 53 din 1871?
Responsul meu la acăstă intrebare
e, ca legea acăstă fiindu o lege speciale
cere si o considerare a relatiunilor
speciale din acelle tienuturi, dura acum
sum in pusetiune de a declară ca la in-
cepul celei mai de aproape sesiuni voi
si in stare sa substerne proiectul res-
pectivu si camera va avé ocazione a de-
cide definitiv acăstă intrebare.

Fried. Wächter: Onorata Casa!
Inactivarea cătu mai curendu a proiectului
de lege din cestione a devenit u trebun-
ta forte mare. Responsul on. domnul
ministrul de justitia me linisce, dechia-
randu-se de aplecatu a presentă inaintea
camerei acestu proiectu de lege inca la
inceputul sesiunei celei mai de aproape.
Sperandu ca dlu ministrul si va tien eva-
ventulu, iau responsul d-sele spre sciuntis.

Camer'a ia spre sciuntia responsulu
ministrului.

Trecendu-se la ordinea dilei se ce-
tescu a trei'a óra unele proiecte de lege
votate, intre cari celu mai remarcabilu e
celu pentru advocationa. Aceste proiecte
se voru substerne casei de susu.

Vidliczky 'si motivăza in
tr'unu discursu lungo propunerea, că sa
se indrumze ministrul de finançie a
aduce unu proiectu de lege despre mo-
dalitatea refuirei imprumutului de statu
de 153 milioane.

Ministrul de finançie Ghyz
in reflecțiile sele la acăstă propunere

dice că lucrul acesta e cu multu mai greu decât să poată fi adusă curențu înaintea camerei, precum cere domnului deputat, dar la tempul seu nesimtuit se va substerne unu atare proiect; deci se rogă a se respinge propunerea și cas'a o si respinge cu majoritate.

Horanszky care face propunerea a se îndrumă ministrului de justiția, sa aducă una proiect de lege pentru stergerea instituției de executori judiciști, și-o motivată cu argumente positive, scosă din experiența de totă dilele și cere punerea ei la ordinea dilei pentru desbatere speciale.

Ministrul Dr. Pauler combate cernerea cu multă energie rediemendu-se pre raporturile presedintilor de pre la tribunale.

Votându-se asupra propunerii se primește cu 110 voturi contra 100.

Siedintă se închide la 12½ ore.

In cas'a magnatilor s'au publicat unele legi sanctiunate, iera altele s'au prezentat spre desbatere, între cari și legea notariatului publicu.

Budapest'a 20 Ianu. (Cas'a reprezentanților.) Dupa autenticarea protocolului și anunțarea mai multor petiții din partea presidiului

Coloman Tisza îndreptă către ministrul presedinte o interpellare relativă la schimbarea în ministeriul comună de resbelu.

Cred, dice oratorul înainte de a preciza în puncte interpellarea sea, și nimenea dintre membrii on. case nu va nega acăstă, ca schimbarea ce s'a facut cu privire la persoana ministrului comună de resbelu a provocat o surprindere generală, după ce abia în tempul de curențu trecut s'a manifestat din partea delegațiilor îndreptat la statorarea bugetului militar comunită credere către ministrul de resbelu — o marturisescu sinceru, ca acăstă s'a facut într-o măsură cu multu mai mare de cum am dorit eu.

Intr'adevera nu se va indos nimenei, ca dreptul de a dimisiona său de a denumi ministri, este în oră să care monarhia o prerogativa a Coronei; de alta parte susțină fără îndoială și parerea acea, ca acestu drept se exercită corect într-o constituțională, mai alesu în acelea cu un sistem parlamentar, numai prelungă unele modalități și condiții.

FOIȘIÓRA.

Cartile scolastice române.

(Capetu)

Matematica. Aci mentionăm: „Aritmetică ratională” și „Algebra” de Angelescu; „Geometria” de Angelescu și Ritorianu, după Magendre, pentru cursul inferior. Iera pentru cursul superior „Elemente de Algebra,” de E. Bacaloglu. „Algebra” de Culliano (lassi) „Aritmetică și Geometria” de Melicu (lassi). — „Trigonometria” de Haretu, (București).

Sciințele naturale. — a) Istoria naturale. Manualul, care numera mai multe ediții, căci în curențu va apărea și a V editione, este: „Elemente de Istoria naturală, pentru scările secundare inferioare, de ambe secsele” de Simeone Michaleșcu, cel mai vechi prof. de sciințele naturale. — Că o copia a acestui manual se poate considera: „Elemente de istoria naturală” de B. Nanianu discipolul lui Michaleșcu, căci este copiatu după editionea III-a a lui Michaleșcu, mai alesu în partea descriptive, din vorba în vorbă, reproducând chiaru și erorii tipografice, și din alte scări de vedere, pre cari Michaleșcu în editionea a IV-a i-a îndreptat, iera în editionea a II-a a lui Nanianu stau pre locu. Pentru că discipolul plagiatorul să facă mai mare concurență magistrului seu, a mai adusă ceva în partea anatomico-fisiologica, traducându din Langlebert, facându editionea

Atari schimbări în ministerie care pot fi urmate de o schimbare în sistemă, abia se voru potă efectuată în modu corect, când corporația competență parlamentară a datu ministrului ce dimisioanează, de curențu unu semn de incredere.

Totusi în nici o impregurare nu e corectă, că schimbarea în persoana sa se intempe săra contrasignatura ministeriale, căci corporaționile legislative au dreptul și datorintă de a se, cari suntu motivele schimbării și de a-si exprima și sensuția sea asupra loru. Această e însemnată atunci posibilă cându în documentul de denumire se numește și acelu consiliu al coronei cu cărui statu și contelelegere să templatu schimbarea și care se poate trage pentru acăstă și la responsabilitate. (Strigări: Asia este!)

Si acea nu va nega nimenei ca în sistemă nostra de acum unicul mediu sistemecu de a se înconosciuță despre cele ce se intempe în ministeriul comună consistă numai într-o acea: a-si cescigă acăstă cunoștinția prin ministeriu unguru, în primă linia prin ministrul presedinte unguru, de cărui ministrul suntu chiamati a lucra că interesele Ungariei și parerile legislativei ungare sa fie influențătoare asupra acestei afaceri.

No voiu să afirmu că acăstă e bine asiă ci este faptă, că lucrul să astfelui și de acea fără de a obușă prin o motivare prea estinsă de atenția Casei mi iau libertatea a cărei interpellare ce tienu de lipsa a o face din aceste puncte de vedere.

Interpellare către prea on. domnul ministrul presedinte:

Considerându că ori-ce schimbare ce se intempe în sensul ministeriului comună și că modulu ei din punctu de vedere constituiu interesă și pre Ungaria în cula mai mare gradu;

ca schimbările în sistemă ce pot rezulta de acă său din alte privințe potu să aibă unu efectu foarte mare directu asupra afacerilor comune dura indirectu și din punctul de vedere al celor-lalte afaceri de statu asupra sortii și posibilității Ungariei;

ca în inteleșulu legilor în vigore cu privire la căre acese schimbări și la urmăriile loru posibile Cas'a reprezentativă de regula numai prin ministeriul unguru și în primă linia prin ministrul presedinte poate capătă descoperirii ofi-

ciali și înfiorția asupra afacerilor (comune);

ca în urma schimbarea personală în ministeriul de resbelu, care după permutarea terminata a bugetului comună abia s'a potutu prezenta, a surprinsu cu dreptu lumea întrăga, impregurarea înse, ca în testulu germanu alu documentului de denumire a ministrului comună de resbelu, acesta se numește ministrul de resbelu imperial și că atâtă dimisioanea ministrului de resbelu de mai multe cătu și denumirea celui mai nou s'a intempe săra contrasignatura ministeriale, a provocat drăptă indignație și îngrijire, întrebă pre domnul ministrul presedinte:

1. Avută densulu mai nainte scire despre schimbarea ce privesc persoana ministrului comună de resbelu, da său ba?

2. Totu ună mi este, său a sciotu său nu, are densulu a e um scire de motivele ce au provocat schimbarea și de se intențiuță în urmă acestei a vre o schimbare în sistemul armatei comune și deca dă, care e acea (schimbare)?

3. Află densulu de bine, ca ministrul de resbelu comună denumită sa se numește în documentulu germanu de denumire ministrul imperial de resbelu, ca atâtă documentulu de dimisioane cătu și celu de denumire a aparutu fără contrasignatura ministerială?

4. De o astă de bine pre ce temeu crede, acă tă? de nu o astă de bine, facută pasii ce i convina după pusătuna sea, dreptul seu oficioiu și după datorintă sea, său are de cogetu a-i face, cu scopu, că în viitoru sa se folosește și în testulu germanu titlulu conformu legii și posetiunci și denumirile sa se faca conformo constituționei parlamentarice cu contrasigură ministerială?

Ministrul presedinte Bittó aprobă, că șiindu interpellare vastă nu este cu potinția a responde acum, va responde înse intr'ună din cele mai de aproape siedintie.

Lad. Kováciu substerne reportul comisiunii economice relativ la bugetul Casei pro Ianu și L. Horváth reportul comisiunii centrali despre proiectul legei de incompatibilitate.

Se voru tipări.

Dupa aceste ministrul presedinte substerne proiectul de lege relativ la afacerea juncțiunilor contraciate cu România împreună cu motivația lor.

Cas'a trecându la ordinea dilei ia

la desbatere raportulu comisiunii petitionarie. Intre acestea petitionile jurisdicționalor sasesci pentru punerea ministrului de interne în stare de acuza provoca o desbatere mai interesanta, din care nepermittiendu-ne spațiul să chiaru și obiectul estragămu în scurtu cele mai remarcabile momente.

Raportorul E. Daniel cetește raportulu comisiunii:

Cetatea Bistriția se röga: sa se pună ministrul de interne, contele Szapary pentru valamarea legilor în stare de acuza. Comisiunea provocându-se la incidentele analogu din 23 Ianu a. c. propune reșpingerea petitionei.

Carolul Dekány neprimindo propunerea comisiunii tiene de oportunitate să propune: sa se pertracte acăstă petitione împreună cu proiectul de rezoluție alu lui Gull, spre a se crutiă temporul celu scurt.

Notariul cetește amendamentul substerne de Dekany.

Ant. Boér observându că aru avea temeu sa nu primește propunerea comisiunii și sa propuna: că ministrul de interne sa se îndrumă a pune în sensulu § 30 art. de lege III d. 1848 pre măsă casei căre acăstele ce privesc acestu obiectu și a se dă comisiunei sprijn studiu detașat și a substerne apoi unu raportu deplinu și bine-motivat, totu-si în urma reșpinge amendamentul și primește propunerea comisiunii.

L. Cernatony dice că din unu punctu de vedere aru vrea sa votedie pentru amendamentu, spre a vedé ca nu e de a se pune cineva în acuza, înse acestu cineva nu este ministrul de interne, ci acelă, cari maculădă acăstă tiere sistematică înaintea străinilor (strigări viali: Asia este!) acelă cari sămenă discordia în acăstă patria, și cari aru trebui pusii în stare de acuza și de i se pote impută ministrului de interne ce va apoi acăstă e ca n'a facut pasii necesari la acăstă (Aplausu generalu). Oratorul crede, că a interpretat semnificative tuturora ungurilor onesti.

D. Irányi provocându-se la casal cu Universitatea aprōba procederea ministrului fundo ca a respinsu cu rezoluție démnă pretensiunile catedrii ale universităției care dispută cerculu de activitate alu legislativei ungare în fundulu regiu, dura (oratorulu) nici adi nu e închiara, de este îndreptat la Universitatea națională sasesci a face reprezentanții

nici anu, cu 88 signuri, intercalate în textu, opera scrisă cătu se poate de clare, popularu și explicitu potrivit cursului inferioru. Alu doile manualu este Fizica lui B. Nanianu prescurtată din Langlebert, săra a o spune. De altele nu scrimu pânăcum.

Pentru cursulu superioru, afara de vechiă fizica a betrânlui Alecsie Marinu dela 1857, ou aparutu la 1871, „Elemente de fizica” de E. Baloglu, pentru usulu scările secundare și superioare (facultăți?) și pentru studiu particularu, opo foarte bine lucratu după mai multi autori francesi și germani, și insocitu cu numerose operatiuni matematice; cu uno fasciculu de figuri, elegantu tiparite.

c) **Chimia.** Afara de cei doi volumi de Chimia ai betrânlui prof. Marinu, a aparutu la an. 1869, cursu de Chimia elementare, de Petru Poai, tiparit la Iasi. (Ore în scările secundare, în România, se nu sa propuna chimia? I. M.)

Filosofia. În acăstă ramură pare că voru a se întrece linierii cu betrânlui, căci pre lângă manualele loră Laurianu, Cipariu, Solomitu și Barnutiu, au mai aparutu alu Dr. Nitulescu, alu lui Enaceanu și acum se astă sub presa lui Florentinu.

Pentru limbele moderne sunto mai multe metode practice și gramatici, cari se potu vedé în catalogele librărilor din București. Remane de implotu lacună dictionarilor de scăla. Sperămu și acăstă dela deceniul curent și celu venitoru.

G. Tr.

* Intielege scările pedagogice, preparandiali.

câtra guvernă în afaceri politice său nu? (N'are dreptu!)

Oratorulu arata ca Gull n'a prezentat date speciali despre acestu dreptu și ministrul a adus dovedi de pretempu absolutistic, care nu e hotăritoru pentru parlamentala Ungariei.

De base la rezoluție pote sa servă numai conviciunea: de a avuta Universitatea săseșca dreptulu reprezentativu în er'a constituționale pâna la 1848 său nu?

Oratorulu deosebindu dreptulu de petiționare de dreptulu reprezentativu susține ca celu din urma competo numai municipielor, intru cătă acestea potu face observațuni contr'a decretelor guvernării și ca osulu vechiu vorbesce pentru dreptulu Universităției. Si déca universitatea a avutu acestu dreptu reprezentativu dela Leopoldu pâna la 1848, oratorulu e de parere, ca nu i se pote dispută acestu dreptu pâna la modificarea acestei legi.

De voru dovedi sasii prin documente din archivola Universităției acestu dreptu alu lor, aton i ei și cu acăsta ocașune potu reprezentă, deci oratorulu se alatura la propunerea lui Dekani.

Gull provando-se la proiectul seu de rezoluție pre care lu presupune cunoscutu se alatura după ce face unele reflecții la atacurile, si contr'a invocărilor (Ioi Csernatony) cari de altmîntrené suntu intemeiate, propunerea lui Dekani.

A. Lazăr provocându-se la § I art. XLIII: 1868 constată ca regimul ieră a intrelasatu ceva. Înainte de 1848

s'au tienutu adunări naționali nu numai de sasi dura și de către naționala secuiescă și cea ungara, după cum dovedescu stătutele municipali, dura de atunci incōce este acestu dreptu politicu a incetatu. Universitatea astadi are numai administrationea averei naționali sasesci (?) Oratorulu afla ca petiținea din cestiune nu e nici la locu nici la tempu. Sasi, déca nu se multimescă cu egal'a indreptătire sa emigreze din patria ce o insulteză în foile straine. Oratorulu springesce propunerea comisiuneei.

Ranicher nu pote spini petiținea fiindu ca acusarea ministrului e celu din urma medilou constituționalu, la ore recurge o politica ce tiene contu de factorii reali cându nu mai ascēpta preale legale nici unu resultat. Articulu de lege 43: 1848 asecură de ocam-data sfer'a de dreptu a Universităției pâna ce legislativ'a va decide definitivu în tréb'a acăstă. Universitatea a avutu si esențialu dreptulu reprezentativu într'unu si u lungu de ani. Oratorulu springesce propunerea lui Dekani.

Punendu-se la votu se primesc propanerea comisiuneei respective se respingu petiționile judisdictiunilor sasesci pentru punerea în stare de acusa a ministrului de interne.

Petiținea cetăției Kecskemet pentru a i se iertă ceva din contribuțione provoca o viva discuție, în fine se predă ministrului de finanțe.

Se primescu în urma fără desbatere proiectele de legi despre inițiatarea unei clinice și acordarea de 500,000 fl., pentru usiurarea lipselor.

O discuție interesanta a mai provocatu si proiectul legei de majoritate. Unu votu separatu voia sa siergă § 2 care dechiară pre tota semia casatorita de maiorăna, dura după ce pledă ministrul Pauler într'o cuvintare poetica si referințele Teleszky en o argumentație agera pentru primire, Cas'a primesc proiectul pâna la § 112.

Ordinea esamenelor

ce se va tienă cu finea anului 1873/4 la Gimnasiul mare publicu român gr. ar. din Brasovu și la scol'a comerciala și reala impreunata cu acăstă.

I. Esamenele de promociune scripturistice și orale

la totă trei instituții se incep in 25 Iunie st. v. și durădă pâna in 9 Iuliu s. v. 1874: II. Esamenele publice se tienă in ordinea următoare:

a) Mercuri in 10 Iuliu st. v. a. m.

limb'a franceza in totă despartimentele și cl. IV de feticie; d. pr. gimnastare publică a tuturorui gimnastilor.

b) Joi in 11 Iuliu st. v. înainte să după prandiu clasele gimnasiale.

c) Vineri in 12 Iuliu st. v. înainte să după prandiu clasele comerciale și reale.

d) Sambata in 13 Iuliu st. v. esamenele orale de maturitate.

e) Duminica in 14 Iuliu st. v. după participarea la servitiul divinu și dixologia tienuta in biserică St. Nicolau se voru ceta in sal'a cea mare clasificatiunile, se voru imparți premiele și se va încheia anul scol. 1873/4.

Brasovu, 3/15 Iunie 1874.
Directiunea Gimnasiului român gr. or. și a scol'e comerciale și reale impreunata cu acăstă.

Dr. I. Mesiotă.

Din o corespondință de pre Hartabaciu estragemu despre visitarea scolilor nostru confesiunale populare ca Inspectorulu regescu alu II-lea din Iuliu Barroso, concomitatu de dlu administratoru ppescu G. Maiereu umbila din comună in comună spre a se convinge despre progresulu copiilor nostrii avutu in studii. Numitii domni, ambi cunoscuti că voitorii de înaintare a poporului nostru fura intempiu din partea tinerimei scolare, adulți, cătu și din partea protop. concernante cu cea mai mare cordialitate.

Este de însemnatu, cumca in an. presinte după ce adeca cercetarea scolare se controlădă cu mai mare rigore, pre lângă tota seracă poporului — aceea a luat dimensiuni imbucurătorie, încătu in comonele care fura cercetate din partea numitilor domni, pâna acum aceea suie 90—95%.

Aru fi inca numai de dorit, că scolile nostru sa sia proveyde cu recuisele necesarie, ieră invetigatorii se capete lezi corespondietorie seculului presinte.

Dupa ce inse ppulu pre lângă tota buna voia nu e in stare a satisface predeplinu legilor in vigore, nu ne remane alta, decătu a prelindu dela locurile competente că sa ne ajute in acăsta privintia amesuratul prescriselor legii §. 33 art. de lege LIII. 1868 pentru care ne si regâmu de locurile competente, anume de maritulu Consistoriu archidiecesanu si in-clitula Inspectoratu regiu că sa ne dea in asta privintia succursula posibila.

Nu de multu a apărutu unu opu carele apara dreptula României de a încheia tratate. Kreuzzeitung din Berlinu scrie in privint'a cestionei desbatute in amintitulu opu urmatorulu articulu ce-lu reproducem după „Pessa“ din Bucuresci:

Les droits de la Rumanie, basés sur le traités.

Par un ancien diplomat. 1874

Autorulu anonimu elu acestei scrieri mici care a apărutu probabilu in Parisu, de-si nu se arăta nici editorulu și nici loculu unde s'a tiparito, se insarcină a respondere la o intrebare ce s'a desbatutu desu in tempulu din urma, intrebarea: „déca România este o provincia turcescă său din contra unu statu independente, care se bucura de totă drepturile ce se potu deduce dela suveranitatea unei națiuni?“ Elu demonstra că „capitulatiunile“ încheiate in secolul 15 si 16 iotre sublim'a Pórtă și România formăza si astadi bas'a autonomie române si norm'a relatiunilor dintre aceste două țari. Acăsta autonomie, acăstă „adeverata suveranitate“ a celor două principate dunate, unite astadi într'unu singuru statu sub numele de România, dice autorulu, a esistat de secolii, după cum probă acele tractate vechi. Tractatulu din Parisu dela 30 Martiu 1856 si convențiunea dela 19 Augusto 1858 n'au creatu, precum din erore credeau unii, drepturile si privilegiile acestoru principate, ci au confirmatu numai starea de lucruri de mai înainte, după cum resultă eloro din testulu art. 22 si 23 din tractatulu din Pa-

risu și art. 2 alu convențiunei din 1858, care au reconoscutu că bas'a autonomie române capitolatiunile încheiate cu sultani Biazet I, Mohamed II, Selim I si Soliman II. Aceste tractate vechi formează data 1856 incōce o parte din nouu dreptu politicu adoptat in Europa.

Autorulu dice, ca, in asemenea impregiurări, trebuie neapăratu că cine-va sa conosca înainte de totă cuprinsul capitolatiunilor citate, pentru că sa-si poată dă parerea despre însemnatatea loru, si publica pentru acestu scopu testulu urmatorelor acte: 1. Capitulatiunea încheiată intre Mircea I, Domnulu Valachiei, si Biazet I Ildebrim, la Nicopolis in 1391; 2. Capitulatiunea din 1460, încheiată intre Vladu V, Domnulu Romaniei, Mohamed II la Adrianopoli; 3. Capitulatiunea din 1511 încheiată intre Bogdanu, Domnulu Moldovei, si Selim I; 4. Capitulatiunea dintre Petru Rareș, Domnulu Moldovei, si Solimanu II celu Magnificu încheiată la 1529.

Că dovăda apoi, ca principii români au avutu totu deun'a dreptulu de a încheia tractate, alianțe s. a. cu puteri straine, se mai publica căte-va tractate încheiate de acesti principi in 1588 cu Elisabet'a regin'a Angliei, in 1598 cu imperatulu Rudolf II, in 1655 cu Domnulu Transilvaniei si in 1711 cu Petru celu mare alu Russiei. — Testulu acestor acte tradusu in limb'a franceza s'a estrasu din isvorul particularie, si pare ca in archivele României nu se află nici originale si nici vre-o copia autorisata a capitolatiunilor. Pre cătu se pote judeca in se după cele ce spune autorulu in acăsta privintia, nu mai incapă nici o indoie, ca in părțile loru esentiale capitulatiunile corespundu cu testulu publicat de densulu. Pórt'a intr'adeveru a contestat autenticitatea sea, cându 'la invocau reprezentantii României; si unii diplomiaturi au sustinut chiară ca insii români aru fi roptu si nimicitu actele originale. Aceste obiectiuni inse n'au fostu tienute in séma la încheerea tractatului de pace din 1856 si a convențiunei din 1858, si prin urmare ele trebuie a se privi că retrase într'unu modu tacit. Români paru a fi chiari in dreptulu loru, cându ceru că testulu invocat de densii si necombatutu mai înainte de adversarii că necorrectu, ci din contra presupusu că cunoscutu in tractatulu de pace din Adrianopole in heiatu in 1829 cu Rossi'a, sa se admite că autenticu, pâna cându Turci'a va putea probă desfigurările pretinse de dens'a, seu pâna cându va veni cu documentele originale, cari neaperatu se voru si gasindu in archivele din Constantinopole. Basatu pre acăsta argumentațione, autorulu trece la esaminarea dispositiunilor cuprinse in capitulatiuni si ajunge la urmatorulu resumata: „Autonomia său mai bine suveranitatea ambelor principate române se intemeiează pre vechile capitulatiuni încheiate de Domnitorii acestor țari cu Sultani. Prin aceste capitulatiuni se vede ca români n'au renunciatu nici odată la suveranitatea interioară si esterioră, si ca aceste țari, de-si platescă unu tributu pentru o obligație lăsată de Pórtă (aceea de a aperă țăr'ă), si-au rezervatu inse exercitiul tuturorui drepturilor suverane, si mai eu deosebire dreptulu de a face resbelu si a încheia pace, unu dreptu, care formăza bas'a si atribuțione tuturor celorlalte drepturi de suveranitate.

„Suveranitatea Turciei se marginesc țără, mai cu deosebire după ce s'a stabilitu o dinastia in România, numai in dreptulu, de a cere plat'a unui tributu anualu, asiā incătu Pórt'a, déca si-aru schimbă titlulu de putere suzerana cu acela de putere garantă, n'ară perde in faptu decătu sōrte patiente, pre căndu in alte privintie aru castigă multu. — Puterile mari ale Europei, garantandu in 1856 si 1858 autonomia României, au citat anume vechile capitulatiuni, faptu, prin care nu numai ca siu recunoscute aceste tractate, ci inca le-au primitu in nouu dreptu politicu alu Europei. Puterile s'au obligatua dura a regulă raporturile dintre sublim'a Pórtă si România numai in marginile si după dispozitionile capitulatiunilor.“

Autorulu crede ca aru putea respondă la intrebarea pusa la inceputul scrierii săte ca: „Roman'a nu este provincia turcescă. Ea este, după testulu art. 2 alu convențiunei din 1858, o țieră a cărei'a autonomia se bazează pre vechile capitulatiuni, si ale cărei'a raporturi cu Turci'a se regleză prin aceste tractate. Ea este prin urmare o țieră independentă, care se bucura de totă drepturile, ce se potu deduce din suveranitate.“

Cetindu cine-va asiā numitele capitulatiuni, pare in adeveru, ca deductiunile autorului suntu justu din mai multe privinție. Dupa testulu documentelor in cestiune nu se pote negă ca principatele au dreptulu, in sensul celu mai intinsu, a se administra insile, a-si alege pre domnitoru, au biserică crestina că biserică domnitoră, si multe alte drepturi importante. Asemenea se dice in capitulatiunile din 1511 si 1529 curatul si la-muritul, ca Moldov'a „este o țieră libera si necucerită“, si ca i se va dă titlulu de „țieră independentă.“ In actulu din 1460 se mai dice, ca sultanulu nu pretinde decătu „suprematia asupra suveranităției.“ Capitulatiunile din 1391 si 1460 dă in fine domnitorilor dreptulu de a face resbelu si a încheia pace. Totă aceste concesiuni, privilegi si immunități paru a asigură prin urmare principatelor dunarene o poziție, care nu se osebesce in partea sea esențială mai de locu de acea a unui statu suveranu. Déca inse pre de alta parte vomu admite principiul, că celu ce invocă unu actu in favoarea sea, trebuie sa-lu accepte că marturia si din partea adevărului, atunci lucrul se schimbă. Astu-selui s. e. sultanulu Biazet I numesc in capitulatiunea din 1391 principatulu Valachiei unu „principalu supus“ (1) din nou prin forța armelor noastre neinvins, țieră domnitorului si dice „protegiatul nostru“, care este datoria sa plateșca sultanului pentru protecționea acordata o sumă ficsa pre fia-care anu. — In capitulatiunea din 1460, care altmîntreni este fără favorabilă, Mohamed II si rezervă expresu „suprematia“, si recunoșcerea voivodilor alesi de Metropoli, boerii si poporula. In acelasi modu capitulatiunea din 1511 dă sultanului dreptulu de a confirmă pre domnulu Moldovei si stabilise unu „dar“ de 4000 de galbeni, 40 de sioimi s. a., „semou de supunere“ din partea domnitorului si a națiunei către Pórtă. Asemenea principale se obligă a dă armatei turcescii unu contingent, cându i s'arū cere intr'unu casu de resbelu.

Din totă acestea resultă, ca acesto capitulatiuni, încheiate in diferite tempuri, nu espusu asiā precum ni se arăta acum, nici norme lămărite in privint'a raporturilor dintre România si Pórt'a; ba inca, in punctele cele mai principale, ele pare a fi chiari in mare contradicție. Comparandu cine-va testulu citatul cu originalul, si tienindu in acelasi tempu séma de esențialitatea limbajului oriental din acele tempuri, pote ca totu s'arū mai potă gasi o ore-care soluție in unele puncturi; inse chiari admittindu acăstă, totu nu se va potă gasi o armă completa in acele dispositiuni, cari se contradică unele pre aile. Capitulatiunile încheiate intre Pórtă si principatele dunarene trebuie dura a se interpreta in raportul loru cu desvoltarea istorică a ambelor țari, si voru constitui astu-selui pentru România, după opinionea tuturor publicistilor, asiā numit'a stare de semi-suveranitate, care dă țierii respective in genere unu gradu inaltu de suveranitate si autonomie, remanendu inse in unele privintie dependinte de unu altu statu (de suzeranu). In acelasi modu dura, precum nu se potă privi România că o provincia turcescă, ea nu potă pretinde a ocupa astadi unu locu intre statele suverane ale Europei. Că suverane se potu privi, după sensul ce se dă astadi acestor cuvenți, numai acele colectivități, cari formă media subiecte autonome si cu totulă independiente in dreptulu găinilor, si cări au in acelasi tempu dreptulu de a regula in intinderea proprietelor marginile ori co-interesu specialu. Aceste cătătate o pozește România in partea sea esențială;

dreptulu înse ce are în acelasi tempu Pôrta, de a percepe unu tributo anualu și de a confirmă pre domnu, precum asemenea și supunerea de care se vorbesce în capitulatiuni, suntu incompatibile cu posibilitatea unei tieri independente și suverane în sensulu de astăzi alo covenitului.

— De altintreni tâta lumea scie că capitulatiunile de cari se vorbesce nu s'au respectat decâtă forte rare, și ca din contra ele au fostu escale in diferite renderi de ambele părți.

Cătu pentru acăsta, tractatele din 1598 și 1711 formă media o dovédă interesanta. In celu dintâi domnul român, Michaeli bravul recunoște pre imperatulu germanu că suzeranu, și îi promite ajutoriu in contr'a Turciei. In tractatulu din 1711 Contemiru, domnul Moldovei, se sopune tiarului Petru celu mare alu Rusiei, și îi promite (de ocam-dato sub sigilulu celei mai adenei discretiuni!) să-i depone juramentul de vasalu, și se obliga a veni in ajutoriul tiarului cu tôte poterile sele armate in contr'a „inimicului comunu alu crucei“, en care se incheiasera capitulatiunile din 1511 și 1529. Tâta lumea scie inca cum nici Turcia n'a statu la ganduri cându i se prezenta ocazia de a calcă tractatele sele cu principalele.

Pre la inceputul secolului 18 Pôrta începù a se smestecă in așcerile interioare ale acelor tieri, numi domni intr'unu modu arbitru si 'si permise felii de felii de speseri contrarie tractatelor.

Protectiunea Russiei intemeiată la 1774 prin tractatulu din Cucuksainardgi, nu potu nisi sa amelioreze trist'a stare a locurilor, și abia prin tractatulu din Adrianopoli (1829) se luă dispozitionea de a restabili raporturile normale pr o rechile capitulatiuni. Totu acăsta se stabilisce și prin pacea din 1856 și prin convențiunea din 1858, fără inse că prin acestea să se lamurăse și sa se definișeasca cuprinsula acelora documente contradicțorie din tempurile vechi. Articolul 22 vorbesce nomai de o administratiune „independență și națională“ precum și de „libertatea absolută a cultului, a legislatiunei, a comerciului și a navigațiunei.“ Altintreni ambele acte dispun că principalele sa se bucură și in viitoru de inimilitătile și privilegiile pre cari le posedă.

— O asemenea stare de lucruri inse neaperato ca nu pote dori multu tempu, fără că sa dea locu la interpretările cele mai vămatotice. Dêca dura autorulu brosuri, de care vorbim dice că „este in interesul ecualibrului in orientu, că poterile mari sa pună dreptulu in acordu cu faptele, că sa recunoște principiele admise de densele in 1856 și 1858 și sa persiste la punerea loru in practica“ noi nu putem decâtă sa simptatisăm cu o asemenea dorintă și inca cu atâtă mai multu, cu cătu regenerarea poporului român, care să distinsu in istorie prin patriotism și bravura, depinde de faptul, că sa sia asigurato in fine, ca nu va mai servi de minge unor interes și ambițiuni straine.

Dêca inse nu potem dice, că argumentaționea autorului este perfectă din tôte punctele de vedere, și dêca in gener credem, că asi numitele capitulatiuni nu mai au alta valoare, fata cu schimbarea totală a impregurărilor, decâtă acea, de a servi că basa pentru o ordine nouă și corespondentă cu tempulu de fata, noi totusi sperăm, că lucrarea meritării și interesanta a diplomatului anonim, sa dea impulsione penru o asemenea regulare a relationilor și sa fia de folosu penru desvoltarea prosperă a unei națiuni capabile de a se cultiva și dotata cu nisice calități escelente!

Varietăți.

** Autorulu „Istoriei critice a Romanilor“ și Redactorulu foiei scientific „Columna lui Traianu“, B. P. Hajdeu, dupa cum audim, petrece de vre-o dôlea dile in Sabiu. Scopulu venirei și petrecerei sele aici, este, dupa cum amu intielesu mai departe, cercetarea archivelor in inte-

resulu sciintiei și in specialu a ramului istoricu. Nu putem decâtă sa ne exprimămu bucuria nostra pentru o astfelu de visita a patriei noastre și dorim că ostenelele dlui scriitoriu sa fia incoronate de succesele cele mai satisfacatorie in tôte directiunile.

(†) Anna Versiganu maritata Machi protopopesa in Buteni și ficele ei adoptate Elis'a Machi-Versiganu maritata Stanescă impreuna cu sotiu ei Mircea B. Stanescu advocațu in Aradu deputatu la Camer'a Ungariei și redactore dela diuariul „Gur'a-Satului“, Elis'a Machi-Versiganu cea teneră, fiul adoptatului Demetriu Machi-Ardeleni studentu de a VIII clasa gimn. și militariu in Sopronu, — Iulian'a Machi maritata Arsiciu din Muscă, impreuna cu sotiu ei Ioane Arsiciu, — Flóre Ardeleanu veduvita Badistenu-Clenovicu din Muscă, — Iosifu Stanescu notariu cercuale in Berz'a impreuna cu sotia sea Ilén'a Talosiu, — Emilia Stanescă maritata Rad'a impreuna cu sotiu ei Teodoru Rad'a preotu in Ternov'a — Elia Arsiciu parochu in Muscă, in numele loru propriu precum și in alu numerosilor consangeni din Curticiu, Zarandu, Aldesci, Muscă și Berz'a, cu anima sfasiată de dorere aduce la publica cunoștința grabnică și prea matură incetare din vietă, in etate de 48 de ani, intemplata la Buteni in 4/16 Iuniu 1874 a multu iubitului sotiu, respective parinte adoptivu, soctră, frate, unchiu și cuscru: ANDREIU MACHI protopopu română de relegea gr. or. alu tractului Buteniloru.

Osamintele lui se voru inmormantă in 6/18 Iuniu 1874 dupa amédi la 5 ore dela cas'a lui propria in cimitirul română gr. or. din opidulu Buteni. Fia-i tierană binecuventata și memoria eterna!

* * Se scrie de mai multu tempu despre o comisiune internaționale din Brusel'a, carea s'a intrunitu spre a desbată asupra dreptului poporelor in tempo de resbelu. „Nord“, organul guvernului ruseșor, publica unu proiectu despută acestu dreptu, carele cuprinde următoarele capete: despre autoritatea militară in tier'a inimică, deosebirea intre soldati și necombatanti, Midilóce iertate și neieritate in resbelu, Asediulu, Bombardamentulu, Spionagiu, Captivii, Vulnerati, Autoritatea personalor militarii satia eu cu persoanele civile, Recuizițiuni, Contribuționi, Parlamentarismulu, Capitulatiunile, Armistițiulu, Represerie. Este frumosu ca aceste se regulează, mai frumosu ar fi inse cându ómenii nu aru mai avé lipsa de densele.

* * Marti in 23/11 Iuniu pre la 10^{1/4} ore inainte de media-dî a venit prete Sa biu o tempestate grea cu grandine désa, carea a durat uro-cinci minute.

Despre tempestăti, despre rupturi de nuori și alte de feliu acesta cetim din apropiare și departare diverse dara triste sciri pentru agronomii nostri. In Dumineca'a treceuta a fostu septamâna de cându la Ogn'a de lângă Sabiu a fostu o tempestate grea spre norocire pre unu terenu mai angustu inse totusi in comuna a ruptu ventul și ap'a cladiri economice, ap'a a spalatu pavimentul cu semenaturile ce au fostu pre elu, a noroit ierburi și fenuri facute gâtă in cătu pagub'a nu e neinsemnată. — De alta parte unde câmpurile au festu scutite seminaturile și cele de tômna, precum și cele de primavera și pre unde suntu și viile primitu secerisuri și culesuri bune.

* * O di de nuntă dure rós a. — Louis Hénon, de 25 de ani, și Marie Lemercier, de 18 ani, se nunasera abia de 5 ore, nuntă se celebra la Yerres, sato incantatoriu lângă Monlgeron. Dejunulu fusese plin de vesela; se astăpta óra cinei și a dantului. Tempulu era urit pentru preumblare. Dupa propunerea unei tinere brune se incepe joculu numită mijja. Toti se ascundu in tôte părți: unii in hamburu, altii in pivnită; in fine tempu de trei ore suntu de cătu strigate, risete și alergători.

— Dara unde-mi e soci'a? întrăba

barbatulu după unu quartu de óra de asteptare.

— Ei las'o; să ascunsu. Se continua joculu. Minutele, cuarturile de óra trecu.

— Voi sa sciu unde e Marie, striga barbatulu.

A! iéta-lu gelosu, i se respuse. De pre acum?

Dara pucinu ii pasa că 'st ridean de densulu. Elu voiese să afle unde-i este soci'a; in fine tâta nuntă imparătiescă nelinișteșea sea. Incepù a căută pretutindene: in zedaru. O striga, nici una respuso. Lacramile curgu pre facia lînerulni insuratu.

— A! Cătu suntemu de prosti! striga tiner'a brină aretându o lada. Aci trebuie sa fie.

Iute barbatulu alergă și radica capăculu. Cum sa se dep'ngă acestu spectacol? . . . Colcată in lada, cu capulu returnat, cu facia venata, cu ochii preste mesura deschisi, tineră femeie, care avu-se destulă putere spre a trage capuculu dupa dens'a, nu se mai simise in stare alu radică indata ce aerulu a inceputu sa-i lipsescă. Era moartă îngrigirile parentilor, a barbatului seu de căte-va ore, nu fura in stare a i redă vieti.

* * (Unu mijlocu de a preservă caii de muscă) Unu mijlocu săptă simplu și eficient spre a preservă caii de a fi chinuiti și puscati de muscă, mai alesă cându se odihnescu, este indicat de d. Perret, farmacistu la Moret. Elu consistă in frecarea loru cu putinu oleiu ingrosat cu dafinu, a căruia mirosu este cu totulu neplăcutu muscelor. Mai alesă trebuie sa se facă ogea in locurile unde batu musclele cu preferinția. Cu acestu oleiu, de 5 bani, se pote unge in deajunsu unu calu pentru trei dile. Intrebuintarea sea nu ofere nici un periculu; din contra actiunea sea, putinu escitanta, este săptă favorabilă cailor și pastră frumusețea peruloi loru. Se pote inlocui acestu mijlocu și printre soluțiune de 60 grame de assafoetida intr'unu păhar de otetu și două de apa. Micosulu săptă pronunciatu a acestelui alunga musclele, și ajunge să spală animalele cu aceasta soluție spre a nu mai fi piscate de nici o muscă. Assafoetida este o guma resină sărăvre-o acțiune reu-facătoare.

Raportu comercial.

Sabiul 23 Iuniu n. Grâu 7 fl. 47 xr. frumosu, 7 fl. 13 xr. mestecatu, 6 fl. 80 xr. cunali. infer.; secără 4 fl. 93 xr. pâna 4 fl. 67; orzul 4 fl. — ; ovesu 2 fl. pâna 1 fl. 93 xr.; cencuru (porumbu) 4 fl. — xr.; cartof 2 fl. 13 xr. galéta austriaca.

Cănepe 20 fl. maj'a.

Linte 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legat 1 fl. 25, nelegat 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—10 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—22 cr. p., de porc 28 xr. Undore 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 11/23 Iunia 1874.

Metalicele 5%	69 40
Imprumutul național 5% (argintu)	74 85
Imprumutul de statu din 1860 . . .	109 10
Actiuni de banca	992 —
Actiuni de creditu	222 50
London	111 90
Obligationi de desdaunare Unguresci	75 —
" " " Temisioren	74 50
" " " Ardelenesci	73 —
" " " Croato-slavone	78 —
Argintu	105 75
Galbinu	—
Napoleonu d'auru (poli)	8 94 ^{1/2}

Nr. prot. 121. 1874.

Concursu.

Cu concesiunea Prévenerabil, Consistoriu archidiocesanu d to 18 Aprilie a. c. nr. 752/B.—392 cons. urmată după rogarea parochului Sofroniu Brandusie din Trapolda Protopresiteratulu tractolui Sighișoarei gr. or., — pentru ocuparea postului de capelanu in mentinat'a parochia, se scrie concursu pâna in 7 Iuliu 1874 st. v.

Emolumentele anuale impreunate c acesta postu suntu tôte venitele parochu lui susu nomita de pâna aci, — care constau:

1. Cas'a parochiale cu edificiile economice;
2. Portiunea canonica statală din 6 jugere pamentu clas'a II-a;
3. Unu locu de verze;
4. Câte o ferdela cencuru și mitu de familia, dela 83 familii; — dela 40 familii nerustici de familia o de lucru și 17 cruceri.
5. Stola usuata pâna aci.

Doritorii de a ocupă acestu postu au de a-si asterne petitionile loru instruite in sensulu dispozitionei provisorie pentru regularea parochielor § 16, lit. d) din actele sinodului archidiocesanu 1873 Protopresiterului concernante pâna la tempulu susu amintit.

Sighișoarei 24 Maiu st. v. 1874.

In contilegere cu comitetulu parochial respectiv.

Zacharia Boiu, protop. gr. or. (2—3)

Nr. 153/Sc.—1874.

Concursu.

Pentru ocuparea stației invitatate dela scolă gr. or. din Ded'a, se scrie concursu cu terminulu pâna in 20 Iuliu a. c.

Emolumente suntu: 250 fl. v. a. si cuartiru naturalu in cas'a scolăi.

Doritorii de a ocupă acestea stații au a-si asterne suplicele loru instruite in sensulu statutului organicu pâna la terminalu de mai susu, acestui inspectatorat.

In contilegere cu comitetulu parochial.

Inspectoratul scol. districte alu tractului Turd'a superioră.

Rip'a de josu in 5 Iuniu 1874.

Vasile Popoviciu, adm. ppescu, că inspectator scol. distr.

Nr. 1192 PI cons.

Concursu.

Pre bas'a conclusului Venerabilul Sinodul archidiocesanu din 13 Aprilie a. c. Nr. protoc. 44 referitoru la ocuparea postului profesoralu pentru agronomia la Institutulu archidiocesanu pedagogico-teologicu din Sabiu, cu inceputul anului scolasticu 1874/5, — prin acăsta se publică concursu.

Cu postulu acesta este impreunatuu salaria anualu de 600 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă catedr'a din cestione suntu poltiti a-si substerne Consistoriului archidiocesanu pâna la finea lui Iuliu a. c. st. vechiu concursele loru instruite cu documentele următoare:

- ca suntu de naționalitate română de religioase greco-orientale;
- ca au conduta morală și politica buna;
- ca au cunoscutele recerută pentru postulu acesta.

Sabiul din siedintă Consistoriului archidiocesanu plenariu, tie-nuta in 4 Maiu 1874.

(3—3)

Anunț.

In Sangatinu (Kis Enyed) se astădoa vendiare unu bunu sub nr. Consor. 56, constatoriu dintr'o curte spătiosă și o gradina de legomi și pomi, apoi 25 parcele agricole, cu totulu 30 jugere 1185□⁰ — 5 parcele pasiune, de 5 jugere 1490□⁰ — o viță de 938□⁰ și 3 parcele padure de 20 jugere — de curte se tiene și o casa zidită din materialu bonu, acoperită cu tiegla, sub casa este o pivită spătiosă unde inca 20—30 buti — și apoi case de economia; pavimentul de pasiune și aratura se astăpartea cea mai mare laclalta, are o poziție foarte bună, aproape de comuna.

Esplicări mai de aproape pote dă dlu advocate Dr. Stefanu Păcurariu in Sabiu strad'a pintenuloi Nr. casei 18.

(2—3)